

Koninklijk Marine Kadettenkorps National Opleidings Centrum

Cursus Kadetten

-Onderhoud-

Inhoud :

ONDERHOUD :	2
1. Algemeen :	2
2. Algemeen onderhoud :	2
2.1. Koper poetsen :	2
2.2. Het schoonmaken van een vloer :	2
2.3. Het kuisen van verblijfplaatsen :	2
2.4. Het kuisen van toiletten :	3
2.5. De wasplaats :	3
2.6. Opmerkingen :	3
3. Scheepsonderhoud :	3
3.1. Algemeen :	3
3.2. Het dek wassen :	4
3.3. Roest en roestbehandeling :	4
3.4. Verfborstels :	5
3.5. Verf en schilderen :	6
3.6. Onderhoud van kunststof :	8
3.8. Onderhoud van touw :	9

De inhoud van deze cursus blijft eigendom van het K.M.K. Gebruik ervan is enkel toegestaan voor intern gebruik. Voor extern gebruik, onder welke vorm dan ook, dient men daartoe schriftelijke toestemming te bekomen.

Verantwoordelijke Vorming Nationale Staf

ONDERHOUD :

1. Algemeen :

Iedereen kadet moet bijdragen in het onderhoud en het in stand houden van de bezittingen van het Kadettenkorps. Lokalen moeten regelmatig gekuist worden, boten hebben jaarlijks een onderhoudsbeurt nodig, ... Dit is allemaal nodig zodat iedere kadet jarenlang kan genieten van de middelen waarover het korps beschikt. Hieronder vindt je allerlei richtlijnen en tips die je kunt gebruiken bij het onderhoud van die middelen.

2. Algemeen onderhoud :

2.1. Koper poetsen :

In principe moet koper blinken. Is het nu het kompas van een schip, de scheepsbel, de hesp aan je riem, koper is gemaakt om te glimmen.

Verwaarloosd koper gaat bruin of zelfs groen uitslaan. Deze oxidatie van het koper kan je verwijderen. Je moet het koper eerst volledig inwrijven met een doek met koperpoets. Het is enkel de bedoeling het koper op te blinken dus let wel op dat je het product niet insmeert op omliggende materialen zoals hout of rubber. Het product kan andere materialen aantasten en is nadien moeilijk te verwijderen. Laat het product wat inwerken. De groene of bruine oxidatie zal zwart worden. Gebruik nu een schone doek om het zwart te verwijderen en het koper terug op te blinken. Vergeet de kleine hoekjes en kantjes niet

Begin met kleine delen want anders gaat het koperpoetsproduct te snel drogen.

2.2. Het schoonmaken van een vloer :

- eerst veeg je alle stof en vuilnis bijeen d.m.v. een borstel (denk aan de hoekjes en kantjes)
- neem een vuilnisblik en handborstel en veeg alle vuilnis hier in en gooi het in de vuilnisemmer
- neem een emmer warm water en voeg wat kunstproduct bij
- schuur de vloer m.b.v. een schuurborstel en denk aan hoekjes en kantjes
- met een trekker trek je het water bijeen en neem je het op met een dweil, wring de dweil telkens weer uit
- als al het water min of meer weg is neem je een emmer proper water, liefst warm, en dweil je de vloer, regelmatig de dweil uitwringend

2.3. Het kuisen van verblijfplaatsen :

Het kuisen van verblijven waar mensen leven is noodzakelijk voor de hygiëne. Als je niet kuist zal vuil en stof ophopen waardoor er een broedplaats ontstaat voor bacteriën en ongedierte. Hierdoor ontstaan vaak ziektes en bacteriën.

Daarom is het belangrijk om lokalen waarin men verblijft regelmatig te onderhouden, zeker en vast tijdens kampen. Ook uit veiligheidsoverwegingen is opruimen belangrijk.

-Let op volgende punten bij het schoonmaken:

- kasten en laden moeten schoon zijn
- stof op en onder kasten, tafels, bedden of kooien moeten verwijderd worden
- leeg de vuilnisbak elke dag of na elke activiteit
- veeg de vloer na elke activiteit
- de vloer moet minstens 1 maal per maand met warm water en kunstproduct geschuurd worden en vervolgens gedweild worden met zuiver water (niet vergeten de dweil regelmatig te spoelen en uit te wringen)
- bewaar geen etenswaren in kasten
- kuis indien nodig de muren
- leeg asbakken na elke dag of activiteit

2.4. Het kuisen van toiletten :

Toiletten moet je reinigen met warm water en kunstproduct. Gebruik hierbij plastic handschoenen. Maak de binnenkant van het toilet proper met de wc borstel, breng wat wc product aan en laat deze een paar minuten inwerken. Kuis vervolgens de muren van het toilet met zeep en water. Neem dan de wanden van het toilet, wc bril, enz onderhanden met een spons en droog het toilet volledig af met zeemvel.(regelmatig spoelen en uitwringen) Neem nu terug de wc borstel en kuis de binnenkant van het toilet verder. Spoel het toilet door en klaar is kees.

2.5. De wasplaats :

De wasplaats moet schoongemaakt worden met warm water en kunstproduct. Eerst kuis je alle wanden af en nadien de wasbakken zelf. De wasbak zelf neem je het best onderhanden met een schuurmiddel en schuursponsje. Neem hierbij ook de kalkaanslag op kranen weg. Spoel het schuurmiddel goed weg en droog de wasbak met zeemvel. Als laatste moet de vloer en douches geschuurd en gedweild worden. Let erop dat er geen vuil in de afvoerbuis terecht komt om verstoppingen te voorkomen. Neem het vuil op en gooi het in een vuilnisemmer. Ledig de vuilnisemmer.

2.6. Opmerkingen :

Zorg ervoor dat het kuismateriaal telkens op de voorziene plaats teruggezet wordt. Gooi de natte dweilen niet op een hoop want anders gaan ze stinken en beschimmelen. Wring ze uit en hang ze op om te drogen. Hang trekkers, borstels terug op de voorziene plaats. Plaats de kunstproducten terug in de voorziene kast

3. Scheepsonderhoud :

3.1. Algemeen :

Het verzorgen van een schip is erg belangrijk. Als je een schip goed verzorgt, dan blijft het in goede conditie, zodat je het langer kunt gebruiken. Ook blijft het er netjes en verzorgd uitzien. Scheepsonderhoud bestaat uit volgende zaken:

- controle van alle materialen
- alle draaiende delen gangbaar houden
- proper houden, roest weren en verven
- op tijd onderhouden of herstellen van mankementen
- ervoor zorgen dat het schip er netjes uitziet
- opschrijven en melden van noodzakelijke werkzaamheden

3.2. Het dek wassen :

-Het dekwassen is het schoonmaken van alles wat op het dek staat. Een houten dek moet geschuurd worden met een schuurborstel met harde haren. Een stalen dek niet want je zou de verf kunnen beschadigen. Gebruik een zachte schuurborstel. Werk bij het wassen van verticale delen van boven naar beneden om vuile strepen op het net schoongemaakt gedeelte te vermijden.

-Handel als volgt om het dek te wassen:

- controleer of alle deuren, luiken en patrijspoorten gesloten zijn
- spuit het schoon te maken gedeelte nat om het vuil los te weken
- schuur het dek desnoods met een beetje zeep om het te ontvetten
- spoel zeep en vuil weg
- trek het dek droog met een trekker
- kuis eventueel de ramen met een spons en droog ze met een zeemvel
- zet het water af na gebruik ervan

-Let op volgende zaken bij het dekwassen:

- kijk uit met water spuiten
- loop voorzichtig op het gladde dek
- let op dat je geen elektriciteit kunt nat spuiten
- zorg voor voldoende kuismateriaal: emmers, trekkers, schuurborstels, ...
- laat de waterslang goed leeglopen tijdens de winter
- berg het dekwass materiaal zo droog mogelijk op
- laat je laarzen drogen, steek ze nadien in elkaar en berg ze op
- natte regenkleidij laat je drogen in de wasplaats en berg ze nadien terug op

3.3. Roest en roestbehandeling :

-Roest ontstaan door een chemische reactie tussen ijzer en zuurstof. Het ijzer van een schip roest door de zuurstof in de lucht.

-Roest behandel je het best zo:

- haal grote delen roest weg d.m.v. een schraper of steekijzer
- bik de overige roestdelen weg met een bikhamer
- borstel de laatste resten weg met een staalborstel
- schuur eventueel de plek op met schuurpapier
- de ondergrond van de te behandelen plek moet roest-, stof-, vocht- en vetvrij zijn
- begin dan met verven

3.4. Verfborstels :

-Verfborstels zijn gemaakt van dierenhaar of kunstvezels. Verfborstels bestaan in vele soorten met elk hun eigen toepassing zoals:

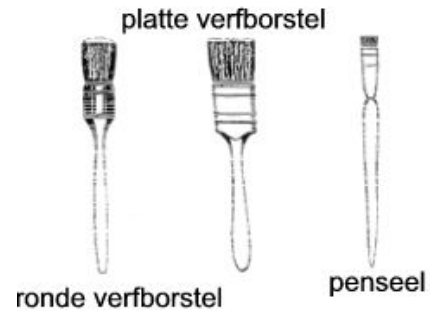
- radiatorverfborstel
- penseel
- bokkenpoot
- vernisborstel
- sjabloneerborstel
- ...

-Hoe maak je een verfborstel schoon:

- strijk na het verven de kwast eerst goed uit bvb langs de binnenkant van de verfpot, doe dit niet aan de rand
- verwijder verfresten met terpentine of whitespirit en een doek, dompel de borstel desnoods een tijdje in de terpentine om de verf los te weken
- het is belangrijk dat je de verfresten binnenin de borstel ook verwijdert
- spoel de borstel goed uit met water en zeep, zo verdwijnt de terpentine het best
- maak de verfborstels daarna goed droog

-Denk bij het schoonmaken aan je eigen veiligheid (stofmasker, veiligheidsbril) en aan die van anderen. Terpentine en verf zijn giftig, vooral de dampen zijn gevaarlijk. Let ook op dat er geen verf of verdunmiddel in je ogen spat. Werk altijd voorzichtig en zorg voor genoeg ventilatie.

-Zorg er ook voor dat de omgeving waar je schildert niet onder de terpentine en verfspatten komt. Leg daarvoor een stuk stof of krantenpapier op de grond. Hou ook een vod bij de hand om eventuele spatten direct af te vegen.

3.5. Verf en schilderen :

3.5.1. Algemeen :

Veel materialen die je gebruikt bij het verven zijn schadelijk voor de gezondheid. Vooral de dampen van de producten zijn giftig. Zorg voor voldoende ventilatie bij verwerkzaamheden. Let er ook op dat de producten niet in aanraking komen met de huid of de ogen. Sommige producten zijn zeer irriterend. Het gevaar van een product kan men meestal terugvinden op de verpakking d.m.v. een etiket met daarop een bepaald symbool.

Gevaarsymbolen:				
Bijtend	Giftig	Irriterend	Ontvlambaar	Schadelijk voor het milieu

Er bestaan verschillende soorten verven met elk hun eigen toepassing. Zo bestaan er antiroestverf die rechtsreeks op het blote metaal aangebracht kan worden. Deze heeft dan een basisbeschermlaag tegen het roesten. Daarboven doet men meestal een grondlaag of primer, die ervoor zorgt dat de afwerkingslaag goed hecht en niet begint te bladeren. De afwerkingsverven zijn op schepen meestal lakverven. Deze zorgt in eerste instantie hoe het schip er uit ziet (kleur). De lakverf zorgt er ook voor dat water er niet gemakkelijk blijft op staan en zo een extra bescherming heeft tegen roest.

Je moet ook rekening houden welk materiaal men gaat verven. Je gaat hout niet schilderen met een metaalverf of polyesterverf aanbrengen op metaal.

3.5.2. Het klaarmaken van de verf :

-Een verblik kan onder druk staan door de gassen van de verf. Dit zal zeker het geval zijn als de pot verf in de zon heeft gestaan. Let hierbij op.

-Probeer de sluitrand van het blik en het deksel niet te beschadigen omdat het blik dan niet goed meer zal sluiten waardoor er lucht in de pot komt en de verf uitdroogt en er een vel op de verf komt te liggen. Dit vel kan men het best verwijderen door de kanten los te snijden waardoor je het in één stuk kan verwijderen.

-Roer de verf goed voor gebruik. Zo ga je de verschillende stoffen waaruit verf bestaat goed mengen. Doordat verf lang stilstaat gaan de zwaardere delen zakken naar de bodem. Denk hierbij aan sinaasappelsap die je ook best eerst schud om de vruchtdelen te mengen.

-Regelmatig roeren tijdens het verven kan zeker geen kwaad.

-Als je even stopt met verven, dek dan het blik af zodat er niets kan invallen. Zet hem desnoods uit de zon en niet in het looppad van iemand anders.

-Maak de rand van het blik na het verven goed schoon. Doe het deksel op het blik en druk deze voorzichtig vast. Ruim alles op en zet alle verfmateriaal in de daar voorziene plaats.

-Punten om te herinneren:

- denk aan je veiligheid en die van anderen
- niet roken tijdens het schilderen en in het verfkot
- zorg voor goede ventilatie
- bekijk het etiket
- je gezicht op afstand houden bij het openen van een verfpot
- gebruik eerst de reeds gebruikte verf
- gebruik verdunner indien de verf te dik is
- roer de verf grondig
- verdunner verdampt dus sluit ze af na gebruik

3.5.3. Het verven :

-Voor je begint te verven controleer je volgende punten:

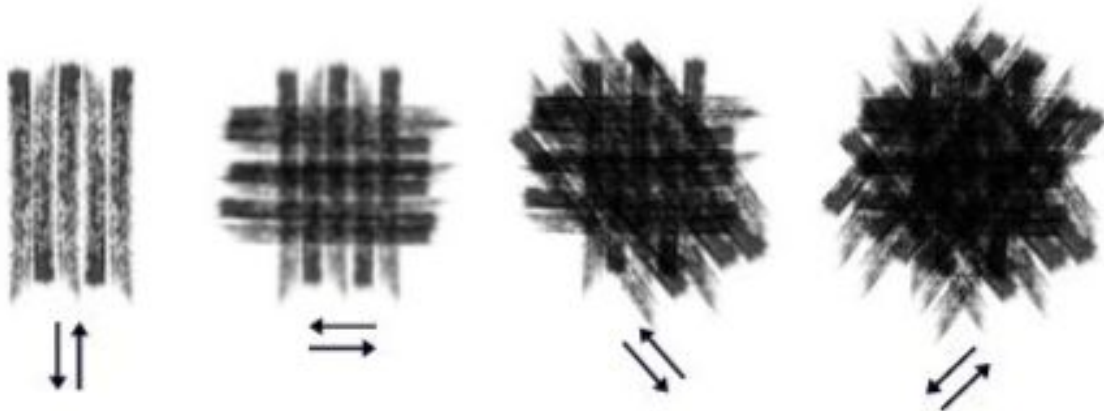
- de ondergrond dat je wil schilderen moet proper, vetvrij, droog en roestvrij zijn
- schuur de ondergrond wat op om de verf beter te laten hechten
- verwijder loszittende verf
- verf geen scharnierende delen
- verf geen rubberen randen (rubber zal uitdrogen)
- verf niet te dik en voorkom morsen
- bedek de omliggende plaatsen zodat er geen verfspatten op vallen
- tape desnoods randen af
- zorg dat je alle materiaal bij de hand hebt
- neem een vod bij de hand om eventueel spatten snel te verwijderen

-Na de voorbereiding kun je eindelijk beginnen verven. Breng de verf niet te dik aan anders krijg je lopers. Breng de verf gelijkmatig aan. Het nadeel van te dik aangebrachte verf zijn:

- verhoging van het gewicht
- verhoging van het brandgevaar
- uitzakken van de verf
- de buitenkant van de verflaag kan opdrogen terwijl de onderliggende verf niet kan uitharden
- de verf kan barsten

Verf breng je op de volgende manier aan:

1. breng de verf in verticale banen heen en weer aan
2. breng daarna de verf in een reeks horizontale banen heen en weer aan
3. strijk vervolgens de verf in één diagonale richting heen en weer uit
4. tenslotte strijk je de verf heen en weer uit in de andere diagonale richting
5. indien je ziet dat nog niet alles van het oppervlak gedekt is dan kun je vorige stappen herhalen

Bij het verven van grote oppervlakken, zoals wanden, kun je best gebruik maken van een verfrol. Om het jezelf gemakkelijk te maken kun je in gedachten het oppervlak indelen in kleinere oppervlakten van ongeveer 1 op 1 meter. Werk dan oppervlakte per oppervlakte af. Het schilderen van deze oppervlakten met een rol doe je op dezelfde manier als hierboven. De randen werk je beter af met een penseel.

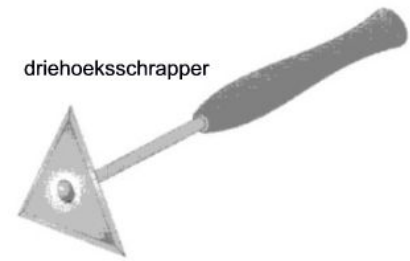
3.6. Onderhoud van kunststof :

Kunststoffen zoals polyester en epoxy worden sneller beschadigd dan staal (krassen, putjes en gaten) maar kunnen niet roesten.

Kleine beschadigingen in het polyester herstel je door er met een plamuurmes plamuur over te smeren. Als de plamuur uitgehard is dan moet je alles glad schuren. Bij grotere beschadigingen zoals gaten, gebruik je polyester netjes en vloeibaar polyesterhars. Leg het netje over het gat en smeer het in met het hars. Na het uitharden van het polyester kun je het gladschuren en eventuele onregelmatigheden plamuren. Overschilder het oppervlakte eerst met een grondlaag om vervolgens een lakverf erbovenop te zetten.

3.7. Onderhoud van hout :

-Hout dat moet onderhouden worden en waarop een vernislaag ligt moet eerst opgeschuurd worden met schuurpapier of geschraapt worden met een driehoeksschraper. Dit gebeurt altijd in de richting van de nerven.

-Verf op hout verwijder je het best met een verbijtmiddel. Let hierbij wel op want het is een zeer bijtend product. Vergeet de hoekjes en kantjes niet. Schuur het kale hout op met schuurpapier en verwijder alle stof.

-Nu kun je het hout terug verven, vernissen of oliën.

-Vernis breng je aan in verschillende lagen en in de richting van de nerven. Vier lagen is in principe genoeg. De eerst laag verdun je altijd sterk met terpentijn. Je zorgt er zo voor dat het vernis diep in het hout dringt. De volgende laag breng je aan nadat de vorige goed uitgehard is en dit steeds met iets minder verdunner. De laatste laag voeg je geen verdunner meer toe.

Onverdunde vernis kan barsten door bvb stoten en uitzetting van het hout met als gevolg dat er vocht in het hout komt en het zo gaat rotten.

-Houtolie is een heel goede maar dure bescherming voor hout. Breng eerst een reeks verdunde lagen olie op het hout aan. Vervolgend verf je het hout met een paar lagen onverdunde olie.

-Rot hout moet zoveel mogelijk vervangen worden door kunsthout. Geschuurd hout kan men herstellen met houtlijm en een klem.

3.8. Onderhoud van touw :

-Let op de netheid van touwwerk. Laat touwen, lijnen en trossen niet op een hoop liggen. Wanneer je ze dringend nodig hebt dan kinken ze of geraken ze in een knoop. Maak er een gewoonte van alle touwwerk mooi op te schieten. Het heeft niet alleen een nette indruk maar het bevordert de veiligheid. Als je stapt op een losliggend stuk touw dan kan het net zijn alsof je op een knikker stapt. kan deze ervoor zorgen dat je wegglijd.

-Een tros dat niet meer in gebruik is kan je opschieten in een spiraal en er een soort van ronde mat mee maken. Is het een geslagen touw, let er dan op dat je hem juist oprolt. De meeste trossen zijn linksgeslagen dus rol je hem op in wijzerzin/

-De richting bij het opschieten van geweven touwwerk is van geen belang. Het touwwerk heeft de natuurlijke reactie om een achtvorm te krullen. Zo schiet men een eind geweven touw op:

fig. 1

fig. 2

fig. 3

-Om nu het opgeschoten touw ergens op te hangen kan men het volgende doen:

-schiep de laatste drie armlengtes van het touw niet op en draai drie slagen rond het midden van het opgeschoten gedeelte fig. 3

-maak met het overschot een lus en steek ze door de bovenste opening van het opgeschoten eind fig. 4

-neem nu het werkend eind en steek het door de lus fig. 5

-nu kan je het touwwerk ergens ophangen aan het werkend eind

fig4

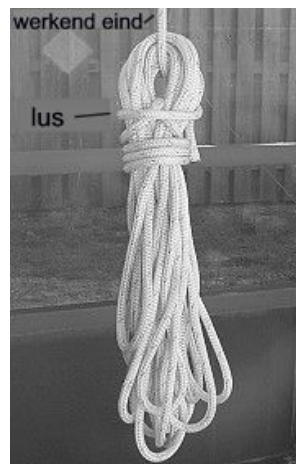
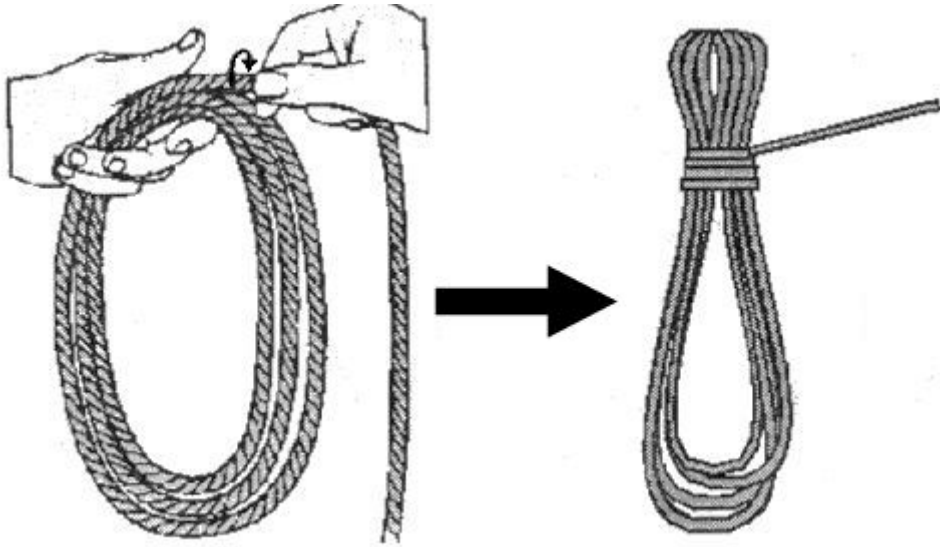

fig. 5

-Geslagen touw moet men opschieten volgens de slagen. Rechtsgeslagen touw schiet men op in wijzerzin en linksgeslagen touw in tegenwijzerzin. Men maakt grote lussen terwijl het touwwerk tussen de vingers draait.

-Vervolgens handel je hetzelfde als voor het ophangen van geweven touw.(fig 4 en 5)

-Langdurige blootstelling aan vuil, vet en water zal de levensduur van touw sterk verminderen. Spoel daarom het touwwerk na gebruik af met zoetwater en laat ze grondig drogen vooraleer ze weg te bergen. Ontdoe, bij het opbergen, het touw van alle knopen en steken

-Hieronder een voorbeeld van het opschieten van een eind touw en het bevestigen aan een kikker.

